

Andra roten, tomt 35

Kvarteret Gymnasiet

Elfte roten 1637–55

Vallgatan 10, Västra Hamngatan 15
(Gymnasium)Första roten 1657–70

Västra sidan av västra hamnen: hörnet av Vallgatans norra sida.

(Först kallad Kyrkoherdegården)

Hörnhuset på Västra Hamngatans västra sida och Vallgatans norra

kallades mycket tidigt Kyrkoherdegården – t.ex. i Gustavi tomtöreslängd 1670, då den säges omfatta 3 fria tomter. Från 1710 kallas det *Domprostgården*. Här bodde redan *Daniel Laurentius Wallerius*, däremot är det mera tveksamt om *Jonas Petri Torinius* gjorde det men det förefaller mycket sannolikt, trots att han från 1661 ägde egen gård.

Mäster Daniel Laurentius Wallerius (Wallerman)

1672–78, M1676: 3 tomter

Presidenten Magnus Gripenklou tillkännagav den 13.4.1671, att konungens hovpredikant Vördige Magister Daniel Wallerius av Kungl. Maj:t hade förordnats till stadens kyrkoherde. Daniel Wallerius var född 1630 i Högsby, Kalmar län som son till kyrkoherden där Laurentius Erici Wallerius och Catharina Unge, som var dotter till superintendenten i Kalmar. Efter prästvigningen 1658 blev han samma år biträdande rektor och lektor i grekiska i Kalmar. 1668 blev han änkedrottningens hovpredikant. – Han bodde i kyrkoherdegården till dess han 1678 utsågs till biskop i Göteborg.

Herr Doktor Carlberg

1681

Johannes Johnnis Carlberg var född i Karlstad 22.9.1638 som son till borgmästaren i Karlstad Johannes Börgesson och Christina Olofsdotter Spaak. Han antog kallelsen att bli domprost i Göteborg 1679. Han kallades till överhovpredikant 1687 och valdes till biskop i Göteborg 21.5.1689.

Ibm i domprostgården bodde:

Kamrer Lars Håkansson

1672–73

Landskamrer Lars Håkansson, begr. D 28.2.1708, stamfader till *släkten Lenberg*, sökte 1672 förgäves att få köpa en gård, som också *packhusmästare Cordt Braun* Johan traktade efter. Nästa år fick han fastebrev på 5.6. Härbärgget, (uppbud 29.8.1673), köpt av befallningsman *Rasmus Nilsson*. Å. *Catharina Rödbeck*, begr. 5.11.1725.

Rådman Christian Skotte

1671–73

Se 4.54–55.

Hans bössmakare

1671–74

Se östra sidan av västra Hamnen.

I domprostgården bodde i fortsättningen: bl.a. följande domprostar:

Johannes Haquini Florander, född i Kalv 1617, domprost 1687, död 4.10.1707

Erik Simonis Löfgren, född i Västerås 18.4.1672, son till *landskamrer Simon Löfgren* och *Helena Aronsdotter*. Död 1709 i följderna av ett råttbett.

Hovpredikanten Isac Gudmundi Lithovius, född i Eskilstuna som son till kyrkoherde Gudmund Lithovius 1677. Tillträdde tjänsten som domprost 1711: under nådeåret 1730 bodde hans änka *Christina Catharina Sohlberg* här.

Isac Lithovius erkände i avvittringsskrift (inprotokollerad den 28.4.1731), att ingen fullkomlig delning eller avvittring hade skett efter hans första hustru *Margareta Buhres* död (begr. D 29.11.1718) mellan honom och hans son *Carl Gudmund* före hans nya äktenskap med fru *Christina Catharina Sohlberg*, vilket senare äktenskap välsignats med åtskilliga livsarvingar. Carl Gudmund hade njutit sådan omsorg av sin styvmoder, att han ingen orsak hade att sakna sin egen mor. Han skulle efter Isac Lithovius död vårda styvmodern som sin egen mor och ej fordra mer i arv än halvsyskonen, som han skulle betrakta som samsyskon. Isac Lithovius arvingar gav säljuppbud på hus och gård vid Stora Hamnen 10.7.1732.

Andreas Hilleström, född c:a 1680 i Västmanland, domprost här 1730, död 1754.

Matthias Otto Ubechel, född 25.12.1708 i Wolgast i svenska Pommern, tidigt föräldralös, guldsmedslärling i Stettin, innan han fick tillfälle att studera, domprost i Göteborg 1755. Han drabbades av slag dagen efter sin inträdespredikan i Domkyrkan, död 22.9.1759.

Olof Andrae Ekebon, född i Uddevalla 5.11.1716 som tygmästareson. Domprost 1761, biskop i Göteborg 1780, död 14.12.1784.

1786: ibm i domprosthuset *hökaren Petter Broderson*, burskap 11.7.1783

Gbg hj II sid 209: ”Johan Vingård var biskop sedan 1780 och bodde i biskopshuset på Östra Hamngatan 35. Han innehade även befattningen som domprost och behövde alltså inte domprostgården, varför denna hyrdes ut. Domprostgården var ett större trähus med 33 fönster och det innehades år 1802 av handelsmannen Anders Busck, som skulle avflytta och efter besiktning ämnade man på 5 år hyra ut det till handlanden Niclas Oterdahl, som drog in där med familjen, sina kontorsbetjänter, drängar och pigor, och till familjen hörde också fyra jakthundar. Där fanns en flygel av trä, som var uppförd 1780. I den stora eldsvådan 1802 brann emellertid bland andra hus även biskopshuset ner och Oterdahl fick avflytta från domprosthuset, som i stället reparerades för biskopen. Biskop Vingård blev emellertid åter husvill, ty i eldsvådan 1804 brann domprosthuset ner. Han inköpte 1806 ett nyuppfört stenhus på tomten Östra Hamngatan 42, som handlande Sven Borgman och Anders Killander hade byggt. Den gamla domprosthustomten stod länge öde. I februari 1820 anhöll grosshandlare Chr Ungewitter att få arrendera den i tio år för att anlägga en trädgård men fick ett avböjande svar. Först 1827 beslöt man att använda tomten till ett nytt gymnasium, som uppfördes av murmästare Dympling efter ritning av dåvarande stadsarkitekten J Hagberg.”